

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ільченко О. Ю.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ilchenko.olena@gmail.com

«Academic integrity» або «академічна доброчесність» – все частіше можемо чути ці поняття в освітянській спільноті закладів вищої освіти, особливо в контексті забезпечення і гарантування якісної освіти. «Academic integrity» у точному перекладі – «академічна довершеність», «академічна повнота», «академічна цілісність» стає неодмінною ознакою вищої освіти і професійної підготовки майбутніх педагогів. У цьому контексті звернення до заявленої теми вважаємо актуальним і доцільним, особливо для здобувачів вищої

Поняття «академічна доброчесність» є складним і багатогранним, воно може усвідомлюватися, як: 1) *риса особистості педагога*, яка відбиває його загальну, духовну культуру, моральний образ, рівень вихованості і освіченості, професійність з фаху, міцність характеру; 2) *неодмінна умова процесу* забезпечення якості освіти і професійної підготовки здобувача вищої освіти, який виконує вимоги освітньої (наукової) програми, чітко дотримуючись норм і етики академічної доброчесності; 3) *норма цивілізованого функціонування освітнього середовища* закладу вищої освіти з його морально-етичним підґрунтям, культурою, принципами, цінностями, правилами академічної доброчесності.

Важливою особливістю академічної доброчесності вважаємо її динамічний характер і здатність розвиватися, адже абітурієнти, які вступають до закладів вищої освіти, приходять зі своїм «набором» моральних цінностей щодо академічної доброчесності; завдання закладу вищої освіти – примножити і зміцнити їх під час теоретичного навчання та практичної підготовки.

У Кодексі академічної доброчесності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка зазначено, що академічна доброчесність – «це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1, с. 2].

Академічна доброчесність визнається засадничим принципом здійснення освітньої, наукової, інноваційної діяльності в університеті, однією з основоположних засад корпоративної етики та необхідним елементом освітнього процесу.

В даній статті оглядово зупинимося на забезпеченні академічної доброчесності при підготовці здобувачів вищої освіти, для яких ця процедура передбачає (із Кодексу академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка): 1) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); 2) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; 3) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; 4) надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації [1, с. 5].

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з метою реалізації основних положень академічної доброчесності проводиться потужна всебічна робота – від чітко укладеної внутрішньої нормативної бази, яка регулює процедурні моменти, визначає механізми упровадження і контролю за системою

забезпечення академічної доброчесності, – до власного прикладу викладачів, які своїми досягненнями і працею демонструють дотримання принципів і правил академічної етики і доброчесності. Система забезпечення академічної доброчесності в університеті містить: нормативно-правову базу; структурні підрозділи, які впроваджують систему забезпечення академічної доброчесності; механізми впровадження і контролю за системою забезпечення академічної доброчесності; систему правоосвітньої та правовиховної роботи (інформаційна, консультативна, корекційна діяльність) [1, с. 4].

На сайті університету у вкладці «Академічна доброчесність» <http://pnpu.edu.ua/pro-pnpu> можемо знайти наступні документи: «Кодекс академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка», «Наказ ректора ПНПУ імені В. Г. Короленка про комісію з академічної доброчесності», «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату ПНПУ імені В. Г. Короленка», «Положення про комісію Вченої ради з академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка», «Комісія з академічної доброчесності вченої ради ПНПУ імені В. Г. Короленка (склад)», «Академічна доброчесність (Національне агентство із забезпечення якості освіти)», «Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (SAIUP)». Все знаходиться у відкритому доступі за відповідними посиланнями і надає можливість учасникам освітнього процесу у зручний для них час ознайомитися із політикою, стандартами і процедурою дотримання академічної доброчесності в університеті.

Так, зокрема «Кодекс академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка» (2022 р.) містить загальні положення щодо академічної доброчесності, у цьому контексті висвітлює обов'язки учасників освітнього процесу, механізми і процедуру дотримання академічної доброчесності. Особлива увага в документі приділяється відповідальності за порушення академічної доброчесності, порядку виявлення та встановлення фактів її порушення, порядку розгляду апеляцій на рішення щодо академічної відповідальності, механізмам впровадження та відповідальності учасників освітнього процесу за порушення норм кодексу академічної доброчесності. «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату ПНПУ імені В. Г. Короленка» (2022 р.) розкриває мету і завдання запобігання і виявлення академічного плагіату, містить визначення термінів («автор», «твір», «академічний текст», «цитата», «звіт подібності», «унікальність твору (роботи, матеріалу)», «плагіат», «плагіат академічний», «різновиди плагіату»), висвітлює заходи щодо запобігання академічному плагіату, розкриває порядок перевірки академічних текстів на плагіат. Питання академічної доброчесності піднімаються Комісією з питань академічної доброчесності вченої ради університету, яка діє згідно «Положення про комісію Вченої ради з академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка», обговорюються на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів та вченої ради університету.

Інформування здобувачів про стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, її популяризацію здійснює Комісія вченої ради з академічної доброчесності, яка надає консультативну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу у діагностиці, оцінці та рекомендаціях наукових досягнень в контексті академічної доброчесності. Велика робота щодо інформування здобувачів здійснюється й викладачами, які читають навчальні дисципліни; керівниками кваліфікаційних робіт, працівниками бібліотеки та ін.

Важливим процедурним аспектом дотримання в університеті академічної доброчесності є запровадження інструментів протидії її порушенням, зокрема антиплагіатної системи перевірки текстових документів на унікальність. Послуга надається бібліотекою імені М. А. Жовтобрюха ПНПУ імені В. Г. Короленка. Університет має доступ до перевірки наукових робіт на ознаки плагіату засобом сервісу Unicheck, що закріплено підписаною Угодою про співпрацю (20.09.2019 р. – 31.12.2025 р.) з відповідною антиплагіатною системою.

Отже, поняття «академічна доброчесність» є складним і багатограним. В сучасних університетах академічна доброчесність є етичним, моральним, ціннісним підґрунтям ефективного функціонування освітнього середовища, в якому студенти, викладачі, адміністрація чітко і неухильно дотримуються її норм і правил. У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка діє ефективна система забезпечення академічної доброчесності, яка ґрунтується на засадах законності, свободи і людської гідності, професіоналізму та компетентності, чесності і порядності, відкритості і прозорості, поваги і взаємної довіри. Задля ефективного дотримання норм і правил академічної доброчесності, а отже, і з метою забезпечення якості вищої освіти, рекомендуємо здобувачам своєчасно ознайомитися і вивчити особливості функціонування цієї системи в університеті.

Література:

1. Кодекс академічної доброчесності ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2022. Взято з : <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/kodeks-akademichno%D1%97-dobrochesnosti-pnpu-imeni-v.-g.-korolenka.pdf>

ІНТЕГРАЦІЯ ІКТ ТЕХНОЛОГІЙ В БЕЗПЕКУ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Ковальчук В. О.

здобувач третього рівня вищої освіти

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

vezkovalchuk@gmail.com

Актуальність: У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють ключову роль в багатьох аспектах життєдіяльності людини.. З кожним роком зростає кількість технологічних рішень, спрямованих на підвищення безпеки як в індивідуальному, так і в суспільному масштабах. Сучасні технології дозволяють моніторити здоров'я, прогнозувати та запобігати катастрофам, підвищувати рівень безпеки на транспорті, а також забезпечувати захист інформаційних систем. Це актуально не тільки в умовах міського середовища, але й у віддалених регіонах, де технології дозволяють оперативно реагувати на надзвичайні ситуації.

Метою даного дослідження є аналіз впровадження ІКТ технологій у сфері безпеки життєдіяльності людини, визначення їхніх можливостей, переваг та обмежень. Дослідження також спрямоване на вивчення прикладів використання технологій для підвищення особистої та громадської безпеки, а також аналізу їхнього потенціалу в майбутньому.

Дослідження було проведено на основі аналізу наукових джерел, результатів впровадження сучасних ІКТ в безпеку життєдіяльності людини. Використано методи порівняння, узагальнення та системного аналізу. Було вивчено практичні кейси інтеграції ІКТ у різні сфери безпеки, включаючи охорону здоров'я, транспортні системи, кібербезпеку та захист від природних катастроф.

Однією з найпоширеніших галузей інтеграції ІКТ є охорона здоров'я. Сучасні мобільні додатки та носимі пристрої (фітнес-браслети, смарт-годинники) дозволяють людям стежити за своїм фізичним станом у режимі реального часу. Вони вимірюють пульс, артеріальний тиск, рівень кисню в крові та інші життєво важливі показники. Наприклад, система Apple HealthKit інтегрується з медичними додатками для відстеження даних про пацієнтів, що дозволяє лікарям проводити віддалене спостереження за станом здоров'я. Крім того, системи штучного інтелекту можуть передбачати виникнення серцевих нападів, базуючись на показниках користувачів.

Ще одним прикладом є технології для моніторингу здоров'я людей похилого віку. Спеціальні пристрої, інтегровані з ІКТ, дозволяють родичам та медичним працівникам